

nje funkcionarjev Unime. Tu je bil soglasno odobren predlog JLS, da postane poleg francoščine in nemščine tudi češčina oficijelni jezik Unime, s čimer se je slovanska pozicija v Unimi znatno okrepila. Pri volitvah je bil na pritisk francoskega delegata izvoljen za prezidenta Unime Čeh prof. Josef Skupa iz Plznja, za generalnega tajnika pa dr. Malik iz Prage. Odstopajoči prezident dr. Vesely je bil z velikim odobravanjem imenovan za častnega prezidenta Unime, dočim je bil odstopajoči generalni tajnik V. Sojka po sklepu izrednega občnega zbora JLS iz dne 2. VII. imenovan za II. častnega predsednika JLS. Razen tega sta oba dobila častna darila Švicarjev, Francozov in Nemcev. Na željo Nemcev je ostalo vprašanje mesta prihodnjega kongresa še odprto. S kongresa so bile odposlane brzojavke Nj. Veličanstvu kralju Aleksandru I., prezidentu ČSR Masaryku ter ministru prosvete v Beogradu. Pozdravna pisma in čestitke za kongres so poslane skoro vse včlanjene edinice in poedini člani Unime.

Kongres Unime v Ljubljani je prinesel JLS veliko moralno podporo in vzpodbudo za nadaljnji razvoj. Za Jugoslavijo in zlasti za Ljubljano ima velik pomen z mednarodnega in tujskoprometnega stališča. V pismih iz tujih držav je ob tej priliki izgubilo ime Laibach in se je vseskozi uveljavilo ponosno in lepo ime Ljubljana.

Dr. V. Burian.

Viktor Geramb, Steierisches Trachtenbuch, 2. Lieferung: Die norisch-pannonische Tracht. Seite 119—214. Graz 1933.

Če je *Geramb* obdelavi samo noriško-panonske nošnje (torej brez predzgodovinske) posvetil skoraj po 100 strani, to najboljše dokazuje, na kako trdnem temelju Geramb zida

zgradbo svojega dela »Steierisches Trachtenbuch«. Arheologija je hvaležna za to, ker najdemo v 2. poglavju knjige o štajerskih oblekah prvič sumarično obdelavo nošenj naših pokrajin izza rimskega gospodarenja. Knjiga je posebno mikavna tudi zato, ker jo je napisal narodopisec in ne kak polnokrven arheolog in je bila snov enkrat z drugim, kar se tiče znanstva o nošah, z ostrejšim očesom pregledana. Z občudovanja vredno pridnostjo je g. Geramb znosil na kup material, kar pač ni lahka stvar za nestrokovnjaka. Seveda se lahko pripomni — to tudi izrecno poudarja — da ta snov obilno teče. V prvem oddelku obdeluje avtor pranošo Norika in Pannonije in govori o poedinih delih domače narodne nošnje, kot n. pr. brezrokavne ogrtače, dežne plašče in one s kapucami itd. Jasno se vidi, kako še danes rabljeni del obleke, kot dežni kolarin (pelerina) segajo nazaj v sivo prazgodovino. Drugi del je posebno zanimiv. Obsiega vprašanje, če smemo že v rimski dobi za naše kraje kake posebnosti predpostaviti, to se pravi kake lokalno omejene narodne noše, kakor danes. Avtor pride tu v nasprotje s splošnim mnenjem, ki prav za prav spozna šele v XVI. stoletju narodne noše, trdeč da nahajamo v naših krajih že v rimski dobi posamezne plemenske noše. Posebno značilne kakor v vseh časih so oblike klobukov, tako ona modius-čepica, ki se nahaja v prvi vrsti v okolici Virunum-a, potem noriška avba, panonski kožni klobuk itd. Razločno se vidi na priloženem zemljevidu, da so se te narodne noše razširile dolž prometnih potov preko svojstvenih mej, toraj enako kakor moderne narodne noše. Izvesno vprašanje se tu postavi: da-li nimamo morda v enem ali drugem slučaju, mesto lokalnega *drugo zraven drugega* v enem ali drugem slučaju časovno *drugo*

na drugem? Na to se je po mojem mišljenju Geramb premalo oziral. Obdelani spomeniki spadajo tudi v časovni okvir od najmanj 300 let. V poslednjem oddelku govori potem Geramb o malobrojnih literarnih poročilih o antični narodni noši po naših krajih, ki so vzeta največ iz znanega maksimalnega tarifa carja Dioklecijana. Na duhovit način skuša neko tu omenjeno oblačilo »banata Norike diple etoi Katabion« spoznati kot petovijsko (Katabion = Patabion), odkoder je dobilo svoje ime še neko drugo volнено gornje oblačilo »phiblatorion Petoubionikon«. Naj se popravi neka napaka v delu, ki je inače odlično! Geramb je vpodobil na str. 139 neko arhaično bronasto statueto, ki očevidno predstavlja boginjo Ateno. Raz pleč ji visi *aegis*, ki ji res manjkajo kače, ali je ogrinjalo razločno naznačeno kot koža. Geramb hoče v tem ogrtaču spoznati domačo »paenulo«, dežni kolarin. To pa nima med seboj nikake zveze. Pripomba na str. 123 ne pristojno natančno pripadnosti posameznih mestnih ozemelj k Noriku ali k Panoniji. Mesto Poetovio je navadno spadalo k Panoniji. Isto se nahaja na str. 145 v pripombi napačen citat. To malo pripomb pa naj nikakor ne zmanjša vrednost knjige. Nasprotno, iskreno se veselimo, da smo enkrat le dobili znanstveno delo o nošah rimske dobe v naših krajih. Bogati material ga je že dolgo želel.

Balduin Saria.

Fr. Dugan, Studija Stanka Vurnika o glasbeni folklori na Belokranjskem. (»Sveta Cecilija«, god XXV, sv. 3, str. 89—92). Zagreb 1931.

Na zanimivo in duhovito studijo pokojnega S. Vurnika o belokranjski glasbeni folklori odgovarja hrvatski muzikolog Fr. Dugan isto tako duhovito in globoko promišljeno. Najbolje

je, če dobesedno prinesemo nekatera mesta kritike: »Čini se, da nije kod folkloristike zgodno postavljati političke međe dviju pokrajina, pak onda i pojave folklore uvrštavati u »import« i »eksport« preko te političke međe. Belokranjci su na granici Hrvatske i Kranjske, pak je posve prirodno, da će pojavi života Belokranjaca pokazivati mnoge crte, koje su zajedničke Hrvatima; kao što će s druge strane pojavi života onih Hrvata, koji su na granici Štajerske pokazivati neke crte života, koje su zajedničke Slovencima. Na nekim mjestima (na pr. u Belokranjskoj) ističe se većma utjecaj Hrvatske na slovenskom tlu nego obratno, a drugdje opet više utjecaj Slovenije na hrvatskom tlu (na pr. u Hr. Zagorju) nego utjecaj Hrvata na Slovence. No teško bi bilo reći, da su ti pojavi »importirani« iz Hrvatske među Belokranjce, ili od Štajeraca među Zagorce. Bit će te pojave po svoj prilici *autohtone*, ali političke granice i uvjeti života i tla su te pojave modificirali, a da ih nisu mogli izbrisati.«

»Pisac nadalje pita, odkuda onakovo dvoglasje u tercama, gdje je poznato, da se je najstarije dvoglasje kod »visoke« muzike zapada pojavilo u kvintama odnosno kvartama (kvartsekstakordi) pod konac prvog tisućljeća — (Dr. Vurnik to krivo nazivlje »falso bordone«). Osim toga spominje tvrdnju dra Širole o pjevanju paralelnim kvintama i kvartama na našem Istoku, te o diafoniji u paralelnim tercama. Dr. Vurnik kaže, da je nešto sličnoga kod nas (Belokranjci), gdje se ne radi o starim konzonancama (kvinti i kvarti) nego o moderniziranoj konzonantnosti (terce), koju nalazimo u tim diafonijama. Čini se, da u svemu tomu ima dosta nejasnoće i pomutnje.«

Stvar u istini stoji ovako: Poznato je, da je pod kraj prvog tisućljeća